

MẬT NGỌT CHO ĐỜI

(Đọc “Nhẫn” của Văn Lợi - NXB Thuận Hóa năm 2016)

HỒ NGỌC DIỆP

Khi đến tuổi “cổ lai hy”, bởi rất nhiều lý do mà nhiều người thường ngoài nhìn về quá khứ cuộc đời mình để đúc rút những thành quả mình đã làm, hay chiêm nghiệm những gì mình đã từng trải, cọ xát với cuộc đời, từ đó rút ra những nhận xét, rồi sẽ chia nỗi niềm ấy với con cháu, bạn bè, cuộc đời... Nhà thơ Văn Lợi khi bước qua ngưỡng cửa tuổi tác ấy ở năm thứ năm (75 tuổi), công việc mà ông đã làm là cho ra đời tập thơ “Nhẫn”.

Với 103 câu lục bát mà tác giả đã đề ngoài bìa là “Thơ châm ngôn”, “Nhẫn” là những đúc rút cuộc sống đã từng trải mà tác giả muốn sẻ chia, tâm sự với mong muốn mọi người hãy sống tốt cho mình, cho đời. Đầu tiên, tác giả đã đề cập đến vấn đề trong quan hệ xã hội. Con người hãy biết mình, biết ta. Bằng hình ảnh “*Phượng hoàng với sẻ đều chim/ Hơn chẳng là sự hiểu mình mà thôi*” (39 - Hơn); hoặc “*Sinh ra ai chẳng thiện nhân/ Khác chẳng ở lẽ dẫn thân vào đời*” (78 - Khác), tác giả đã đề cao điều đó. Cái đáng quý của con người là phải biết tìm mọi cách phấn đấu vươn lên để đạt mục đích cao cả của cuộc đời.

Kinh nghiệm xử thế là bài học không bao giờ thiếu vắng với bất cứ ai trong suốt chiều dài cuộc đời. Nhà thơ Văn Lợi đã có rất nhiều nhận xét, lời khuyên xác đáng về phương diện này: “*Nóng giận ắt khó thành công/Dịu dàng ắt sẽ hòa trong thuận ngoài*” (74-At); “*Ly nước đầy chẳng yên hàn/Nếu thêm một giọt khiến tràn miệng ly*” (86-Nếu); “*Ngậm lời mẹ dặn năm xưa/Con ơi, ăn ít, ăn vừa: no lâu!*” (98-Lời mẹ).

Trong tập “Nhẫn”, nhà thơ Văn Lợi đã thổ lộ nhiều nỗi niềm của mình với cuộc sống, với mọi người trong gia đình. Đối với cha mẹ, bậc sinh thành và dưỡng dục con cái thì “*Hoa nở mới biết hoa thơm/Chăm cha mẹ dặng tỏ ơn sinh thành*” (102 - Thấu hiểu). “*Thân lúa trĩu hạt mà cong/Mẹ vì con cái mà còng dáng đi*” (29-Mà). Với vợ,

người sát cánh tận tụy với mình là món “nợ đời” không bao giờ trả được: “*Nợ tiền để trả em ơi/Nợ tình em, trả trọn đời chưa xong*” (27-Nợ). Tác giả đã khẳng định một chân lý, nếu không có vợ hiền thì đàn ông sống khắc khoải: “*Chim cuốc vắng mắt bạn tình/Khắc khoải gọi, kiệt sức mình vào hang*” (89 - Thủy chung). Trong tập thơ, nhà thơ còn dùng nhiều câu mang ý nghĩa triết lý sâu xa: “*Dân ngưỡng vọng, tôn thánh thân/(Thì phải có) Đức, tài, trí, dũng hóa thân vào đời*” (103-Thánh nhân). Làm tốt điều đó cũng chính đang thực hiện lời dạy của Bác Hồ kính yêu: Cán bộ, đảng viên phải là người đầy tớ thật sự trung thành của nhân dân.

103 câu lục bát là 103 lời đúc rút, tâm sự, sẻ chia của tác giả với mọi người về cuộc đời. Nhờ vận dụng sáng tạo vốn tục ngữ, thành ngữ, ca dao trong văn học dân gian vào cách diễn đạt mà 103 câu lục bát trong “Nhẫn” của nhà thơ Văn Lợi có sự nhuần nhuyễn, đầy hấp dẫn với người đọc. Giá như tác giả tập sách biết sắp xếp 103 câu thơ lục bát đó theo các chùm chủ đề như: Tổ quốc, gia đình, lẽ sống... thì người đọc khỏi bị phân tán tư duy khi đọc tập sách. Nếu được như vậy, giá trị tập thơ sẽ cao hơn.

“Nhẫn” là ấn phẩm thứ 22 của toàn bộ sáng tạo suốt cả cuộc đời của tác giả Văn Lợi, đã được các nhà xuất bản trong cả nước ấn hành. Được biết, nhà thơ đang tập hợp, biên soạn “Văn Lợi toàn tập”, tổng kết cả chặng đường dài sáng tạo của mình sẽ cho ra đời vào cuối năm 2017. Đó có thể lại là một chỗ mật ngọt mà con ong, nhà thơ Văn Lợi đã miệt mài góp nhặt, cần mẫn chắt chiu trong suốt chặng đường vừa là người cán bộ, vừa là người lãnh đạo trong ngành Văn hóa, đồng thời là người nghệ sĩ sáng tạo ■